

Proposta de concreció de sabers BLOC 1: La llengua i els seus parlants

1	2	3	4
• Reconeixement de les llengües catalana i castellana: origen, distribució geogràfica i nocions bàsiques. Cal posar una atenció especial en la seva oficialitat i protecció. • Reflexió sobre la biografia lingüística pròpia i les llengües que conviuen en la realitat més propera a l'alumnat. • Estratègies per identificar prejudicis i estereotips lingüístics bàsics i exploració de formes d'evitar-los: llengües fàcils i difícils, llengües útils i poc útils, etc. • Introducció a coneixements bàsics com l'adquisició lingüística, la llengua materna i segones llengües, el canvi lingüístic, etc. • Presa de consciència dels diversos registres lingüístics, les parles de grups socials i l'argot.	• Diferències entre plurilingüisme i diversitat dialectal. • Comparació de trets de les principals varietats dialectals de la llengua, amb una atenció especial a la del mateix territori. • Les llengües del món i les famílies lingüístiques. • Iniciació a la reflexió interlingüística com a instrument per a la construcció de nocions gramaticals transversals o específiques de cada llengua. • Aproximació als sistemes augmentatius i alternatius de comunicació, incloses les llengües de signes i els recursos de suport a la comunicació. • Estratègies per identificar prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de formes d'evitar-los.	• Anàlisi de l'origen de les llengües de l'Estat espanyol: ○ Les llengües preromanes. El basc. ○ Les llengües romàniques. • Desenvolupament sociohistòric de les llengües de l'Estat espanyol, especialment la llengua catalana i castellana. • Desenvolupament de la reflexió interlingüística. Falsos amics i intercomprensió lingüística. • Identificació i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. • Coneixement i ús de les varietats diafàsiques: registre formal i informal.	• Explicació, coneixement i ús de les varietats diastràtiques: nivell culte, nivell col·loquial i nivell vulgar. • Coneixement i ús de les varietats diafàsiques amb especial atenció al registre formal i acadèmic. • Desenvolupament de la reflexió interlingüística com a instrument per a la construcció de nocions gramaticals transversals o específiques de cada llengua. • Observació dels fenòmens del contacte entre llengües: bilingüisme, diglòssia, préstecs i interferències. Diglòssia lingüística i diglòssia dialectal. • Investigació sobre els drets lingüístics i la llibertat lingüística. Drets i deures lingüístics a Espanya: la Constitució i les diferents llengües. • Protecció, drets i deures individuals en relació amb el seu ús i coneixement. Règim de cooficialitat lingüística en territoris autònoms. • Exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics.

Aquest quadre i les orientacions de cada bloc de sabers són només un exemple de la possible concreció del currículum d'Aranès i Literatura a l'Aran, de Llengua Castellana i Literatura i Llengua Catalana i Literatura a l'ESO a partir del Decret 175/2022. En aquest sentit, els docents de llengua podran establir un itinerari diferent en funció de les característiques del seu centre i de les necessitats de l'alumnat. Cal complementar aquesta proposta de concreció dels sabers amb la lectura de les orientacions del bloc corresponent per tal d'ampliar exemples, entendre com desenvolupar-los i valorar del tot la proposta.